

Adresgegevens
Oude Kijk in 't Jatstraat 39
9712 EB GRONINGEN

E: contact@lijstcalimero.nl
I: www.lijstcalimero.nl

KvK Groningen 50004271
ING Bank NV 5061564

Aan: College van Bestuur
Van: Lijst Calimero
Dagtekening: 17 december 2014
Betreft: Notitie 'Studeren in het buitenland'

Inhoudsopgave

- **Inleiding**
 1. **In iedere studie mogelijkheid om zonder vertraging buitenlandervaring op te doen**
 2. **Vakken volgen vanuit het buitenland**
 3. **Verbetering communicatie en promotie**
 4. **Meer partnerships met topuniversiteiten**
- **Tot slot**

Inleiding

Het is al jaren een duidelijke wens van het College van Bestuur dat zo veel mogelijk RUG-studenten een periode van hun studie doorbrengen in het buitenland. Zo wordt in het Strategisch Plan 2010-2015¹ genoemd dat de RUG wil dat in 2015 minstens de helft van de studenten buitenlandse onderwijservaring heeft. Een mooi streven, dat helaas nog lang niet behaald is. Daarom doet Lijst Calimero in deze notitie vele suggesties, die per faculteit meegenomen zouden moeten worden waar dat nog niet het geval is.

Al deze suggesties zijn verdeeld in 4 categorieën. De eerste gaat over de samenstelling van de onderwijsprogramma's. Alle opleidingen moeten zo veel mogelijk de ruimte bieden voor een buitenlandse onderwijservaring. Voor uitzonderingsgevallen moet het mogelijk zijn vakken aan de RUG vanuit het buitenland te volgen; iets dat in het huidige tijdperk van E-learning relatief gemakkelijk valt te bewerkstelligen. Ten derde kunnen de international offices nog veel goede initiatieven van elkaar overnemen. Tot slot kan er ook RUG-breed gewerkt worden aan de verbetering van de kwaliteit van de buitenlandervaringen. Het aangaan van meer partnerships met topuniversiteiten is daartoe de meest voor de hand liggende mogelijkheid, die vanwege de uitwisseling die daarbij komt kijken ook nog eens zorgt voor een meer excellent studieklimaat hier in Groningen.

1. In iedere studie mogelijkheid om zonder vertraging buitenlandervaring op te doen

Bij steeds meer studies bestaat er de mogelijkheid om binnen het curriculum een semester vakken te volgen aan een universiteit in het buitenland. Ook hebben veel studies een vrije (minor)ruimte van 30 ECTS, die ingevuld kan worden met bepaalde vakken uit het buitenland. Helaas zijn er ook studies waar die ruimte er niet is, of in ieder geval moeilijker te vinden is. De meest voor de hand liggende

¹ <https://www.rug.nl/about-us/who-are-we/strategy/strategischplan.pdf>

oplossing is natuurlijk om te zorgen voor een **vrije minorruimte van 30 ECTS** of door de student in te vullen vrij ruimte, ook bij de studies waar dat nu nog niet het geval is. Deze ruimte is echter helaas niet binnen elke studierichting te realiseren, maar dat hoeft zeker niet te betekenen dat het daardoor onmogelijk wordt om zonder studievertraging een semester in het buitenland te studeren.

Voor de studies die een kleinere of vrije ruimte (dus minder dan 30 ECTS) of geen vrije ruimte hebben, ligt een andere oplossing voor de hand. Studenten die per se naar het buitenland willen zonder studievertraging op te lopen, kunnen dit vaak wel als ze een universiteit kunnen vinden die vakken aanbiedt die qua zwaarte en soms zelfs inhoud vergelijkbaar zijn met hun pakket aan de RUG. Lijst Calimero ziet hier nog onbenutte mogelijkheden: als een student een goedgekeurd vakkenpakket heeft gevolgd aan een partneruniversiteit van zijn faculteit, zou de exchange officer dit pakket moeten vastleggen als **'standaard' goedgekeurd pakket**. Dit goedgekeurde pakket kunnen volgende studenten die naar het buitenland willen dan vergelijken met hun optie van thuisblijven, en zo wordt de drempel om naar het buitenland te gaan aanzienlijk verlaagd. In het ideale geval zou de exchange officer voor studies waar inderdaad een kleinere vrije ruimte is, bij elke partneruniversiteit een dergelijk standaardpakket samenstellen. Als dit vervolgens overzichtelijk op de website van de faculteit staat weergegeven, kunnen studenten meteen zien dat ze ondanks hun beperkte vrije ruimte, toch zonder studievertraging naar het buitenland kunnen! En zo komen ze als het goed is vaker tot de keuze om wél die stap te nemen.

Een laatste manier om zonder studievertraging toch een buitenlandervaring op te doen, is om **korter dan een heel semester in het buitenland te studeren**. Dit gebeurt bijvoorbeeld in grote mate al bij Geneeskunde, waar studenten bijvoorbeeld hun zorgstage of een keuzeonderdeel van 1 blok in het buitenland doen. Aan een dergelijke optie wordt bij andere faculteiten geen of amper aandacht aan besteed, en dit is iets dat international offices dan ook meer zouden kunnen promoten. Dit geldt ook voor **summer schools**: hoewel de promotie hiervan in eerste instantie aan de organiserende universiteiten is, kan de RUG er zelf ook voordeel van hebben dit beter te promoten. Bij weinig studenten is het bekend dat summer schools bestaan. Als de RUG in het algemeen via international offices zou promoten dat een summer school ook een manier is om buitenlandervaring op te doen, zal dit ook meer gebeuren en voor deze studenten studievertraging voorkomen. Anderzijds kunnen studenten die twijfelen om een semester in het buitenland te studeren, zo alvast kennismaken met hun gewenste gastland, om vervolgens toch de stap voor een heel semester sneller te nemen.

2. Vakken volgen vanuit het buitenland

Een andere manier om de drempel te verlagen, is het mogelijk maken om vakken vanuit het buitenland te volgen. Dit kan van toegevoegde waarde zijn in meerdere situaties. (1) Stel dat de student net niet de volle 30 ECTS aan geschikte vakken heeft kunnen vinden aan de universiteit die hij gaat bezoeken. Als de student de ontbrekende punten aan de RUG vanuit het buitenland kan halen, zal dit zo een semester studievertraging schelen óf zal de student sowieso eerder kiezen voor een semester in het buitenland. (2) Vaak komt het voor dat semesters in het buitenland anders lopen dan de semesters hier in Nederland.² Bijvoorbeeld omdat het 2^e semester al begint tijdens de laatste week/weken van de RUG-tentamens. Het maken van het tentamen vanaf de buitenlandse universiteit biedt dan uitkomst! (3) Stel dat een student in het 1^e semester van zijn derde bachelorjaar een vak in beide kansen niet haalt. De student zal dan een heel semester lang slechts dat ene vak moeten volgen. Als dit vak ook vanuit het buitenland gevolgd kan worden, kan de

² Dit is natuurlijk ook iets dat boven de universiteiten uitstijgt, waaraan het Bologna-proces hopelijk een goede steun bijdraagt; <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1418905301014&uri=URISERV:c11088>

student dat ene semester gemakkelijk veel nuttiger invullen door bijvoorbeeld nog naar het buitenland te gaan!

Er zijn meerdere manieren waarop het volgen van vakken vanuit het buitenland mogelijk gemaakt kan worden. Ten eerste is het voor het geval dat de student tijdens de colleges niet in Groningen is, een oplossing om te zorgen voor **online colleges** van dit vak. Als grote (struikel-)vakken nog niet worden opgenomen, zal dit moeten veranderen. Als ze wel worden opgenomen, maar enkel twee weken voor het tentamen beschikbaar worden gemaakt, zal de student die het vak vanuit het buitenland wil volgen, al eerder toegang moeten krijgen tot de colleges. Dit zou de student dan met de vakcoördinator kunnen overleggen, naar aanleiding van hiervoor op te stellen richtlijnen.³ Ten tweede zal het mogelijk moeten zijn om het **tentamen in het buitenland te maken**. In sommige uitzonderingsgevallen gebeurt dit al, maar dit zou door studieadviseurs en exchange officers vaker als optie gecommuniceerd moeten worden naar studenten. In meerdere gevallen zal dit mogelijk zijn, waarvan de makkelijkste opties het open boek tentamen en het schrijven van een paper zijn. Maar ook in geval van online toetsing, waar steeds meer gebruik van wordt gemaakt, kan onder voorwaarde van goede communicatie met de buitenlandse universiteit dit tentamen vanuit het buitenland gemaakt worden. En zelfs een schriftelijk tentamen zou mogelijkerwijs aan een andere universiteit gemaakt kunnen worden, waar ook hier weer goed contact met de buitenlandse universiteit belangrijk is. Die universiteit kan er dan voor zorgen dat de student zonder afleiding en fraude het tentamen maakt.

3. Verbetering communicatie en promotie

De verschillende international offices van de faculteiten doen al veel aan communicatie, en zijn continu op zoek naar verbetering. Lijst Calimero somt hier op welke goede dingen al gebeuren aan sommige faculteiten, maar ook een goed idee zouden zijn voor faculteiten waar dit nog niet gebeurt. Hierbij moet ten eerste een duidelijk verschil gemaakt worden tussen enerzijds studenten die al besloten hebben om naar het buitenland te gaan, bijvoorbeeld omdat dat voor hun studie verplicht is, maar nog niet weten waar naartoe, en anderzijds studenten die nog niet weten of ze een semester in het buitenland willen studeren.

Voor de eerste groep is een **e-mail aan alle studenten** die een studie doen waarvan een semester in het buitenland een verplicht of aan te raden onderdeel is, een goed begin. In deze e-mail kan het beste verwezen worden naar informatiemomenten die speciaal voor hen worden opgezet, waar ze vervolgens alle nodige informatie over de mogelijke keuzes kunnen krijgen. Als dit als belangrijkste informatiemoment wordt gebracht, kan dit het aantal vragen dat daarna aan international offices wordt gesteld, weer lager worden. Dit zorgt weer voor meer tijd om de overige studenten te bereiken.

Voor de studenten die nog niet weten of ze naar het buitenland willen, is een **duidelijke en overzichtelijke website** van groot belang. Op de facultaire website is ten eerste een duidelijk **overzicht van alle partneruniversiteiten** erg nuttig, met per universiteit de links naar de vakkenpakketten die gevolgd kunnen worden, en **ervaringen van studenten** die aan die universiteit zijn geweest. Hierin moeten niet de **universiteitsbrede** plekken vergeten worden; deze zijn relatief onbekend bij studenten. Daarnaast is een snel vindbaar **tijdspad en stappenplan** een goed middel; als studenten dan in hun eerste jaar al in aanraking met de website komen, kunnen ze meteen zien

³ Zie voor een meer diepgaande argumentatie waarom colleges online beschikbaar moeten worden, en hoe dit in praktijk het beste kan werken, de notitie van Lijst Calimero 'Hoorcolleges online' (2014/2015).

wanneer ze hun aanmelding moeten indienen als ze in een bepaald deel van de studie hun semester in het buitenland willen inplannen. Ook als studenten bijvoorbeeld het beste in hun tweede jaar al 1 of meerdere extra vakken moeten volgen, om gemakkelijker zonder vertraging in hun derde jaar naar het buitenland te kunnen, moet dit hierin duidelijk worden weergegeven. Tevens is een overzichtelijk **waar-moet-je-aan-denken-lijstje** een goede toevoeging, dat de student al voor het aanmelden duidelijk maakt welke dingen voor welke locaties geregeld moeten worden. Dit kan tevens het uiteindelijke aanmeldproces vergemakkelijken.

Een ander belangrijk aspect is dat de promotie van een buitenlandverblijf eigenlijk niet vroeg genoeg kan beginnen. Zo zou al bij de **facultaire introductiedag** (in de eerste week van het eerste studiejaar) verteld kunnen worden dat je als student zonder studievertraging op te lopen naar het buitenland kunt. Ook kan op deze dag al het tijdspad aangegeven worden, zodat studenten vanaf dag 1 al weten wanneer ze wat moeten regelen als ze naar het buitenland willen. Zelfs bij open dagen en voorlichtingen voor **middelbare scholieren** zou deze mogelijkheid al genoemd moeten worden, om te zorgen dat onder iedere student bekend is dat ze naar het buitenland kunnen tijdens hun studie.

Bij grotere faculteiten waarbinnen veel concurrentie heerst om de beste plekken aan buitenlandse universiteiten, is het een goed idee om met **eerstejaarsklassementen** te werken. In deze klassementen kun je terugzien hoe goed je het dat jaar hebt gedaan qua cijfers en of je daarmee tot de top van je studie behoort. Dit maakt het makkelijker om in te schatten of je een goede kans maakt om naar de topuniversiteit van je keuze te gaan, of dat je je zinnen beter kunt zetten op een andere universiteit.

Ook binnen **studieverenigingen** kan er meer promotie worden gemaakt voor een buitenlandverblijf. De verenigingen hebben vaak (actieve) leden die een semester in het buitenland hebben gestudeerd en andere leden graag over hun ervaringen vertellen. Deze leden kunnen ook gevraagd worden om hierover te vertellen bij de study abroad fairs van de faculteit of opleiding, omdat studenten ook graag van medestudenten horen hoe zij het hebben ervaren en soms eerder vragen durven stellen aan hun medestudenten.

4. Meer partnerships met topuniversiteiten

Een andere manier om meer studenten te stimuleren om een semester in het buitenland te gaan studeren, is door het aangaan van meer partnerships met topuniversiteiten. De RUG is erg trots op haar top 100 positie in verschillende rankings en zou dit verder uit kunnen dragen door haar studenten alleen aan universiteiten te laten studeren die eenzelfde of hogere kwaliteit hebben. Hierdoor zijn studenten verzekerd van een **goed niveau van onderwijs**, ook als zij ervoor kiezen om in het buitenland te studeren. Dit vermindert ook de kloof tussen de plekken op topuniversiteiten en de 'makkelijke' universiteiten, waardoor studenten sneller geneigd zullen zijn om genoeg te nemen met de plek van hun tweede of derde keuze en alsnog een semester naar het buitenland gaan. Daarnaast zal dit twee kanten op werken: de uitwisseling met betere universiteiten zorgt voor meer excellente internationale studenten aan de RUG. Dit komt dus ook het niveau van het onderwijs aan de RUG ten goede.

Het **excellente onderwijs** van de RUG is daarnaast ook gebaat bij meer partnerships met topuniversiteiten. Voor **Honours** studenten is het lastig om een semester in het buitenland te studeren omdat dit vaak betekent dat ze dan hun Honours vakken niet op tijd kunnen afronden. Om ervoor te zorgen dat ook deze excellente studenten niet de mogelijkheid wordt ontzegd om te kiezen voor een semester abroad, zou de RUG kunnen kijken naar Honours Colleges in het buitenland die

een vergelijkbaar programma hebben als dat aan de RUG. Zo zou er ook hier een standaard 'vakkenpakket' kunnen worden aangeboden voor Honours studenten die naar het buitenland willen maar verplicht zijn daar een aantal Honours vakken te volgen.

Voor het **University College** geldt eenzelfde verhaal. Juist omdat deze studenten excellent onderwijs in Nederland volgen, zal het voor hen erg lastig zijn om op hetzelfde niveau in het buitenland te studeren. Om deze studenten wel de mogelijkheid te bieden ook een semester in het buitenland excellent onderwijs te volgen, zou de RUG hiervoor speciale partnerships met andere University Colleges aan kunnen gaan.

Tot slot

Lijst Calimero hoopt op deze manier alle mogelijke verbeterpunten die wij in onze gesprekken met de international offices van de verschillende faculteiten zijn tegengekomen, duidelijk te hebben gemaakt. Een verkenning van de verschillende onderwijsprogramma's en de mogelijkheden tot een buitenlandervaring zal een goede eerste stap zijn. Verder zullen vele suggesties besproken moeten worden met de international offices en MSD, zoals het maken van tentamens vanuit het buitenland, en de suggesties met betrekking tot communicatie en promotie. Het aangaan van meer partnerships met topuniversiteiten is iets dat vanuit centraal moet worden begonnen, maar waar ook door Honours en het University College, alsmede de andere faculteiten aan gewerkt moet worden. Uiteindelijk zal het een blijvend proces zijn, waarbij deze notitie steeds als input kan dienen.